

ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁਦੀਪ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2016 ਦਾ CWP ਨੰ. 6174

ਅਪ੍ਰੈਲ 06, 2017

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ.226—ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ, ਨੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਇੱਕ ਸਮਰੂਪ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਦੋ ਅਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਐਸਡੀਈ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੱਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਈ. ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ, ਨਾ ਕਿ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਪੀ. ਮੁਰਗੇਸਨ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ ੯)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲੋਂ ਘਟੀਆ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 10)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਫਿਰ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-

ਧਾਰਕਾਂ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 11)

ਮਨੀਸ਼ ਡਡਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ

ਰਾਜੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

(I) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 10.06.2011 (ਪੀ1) ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੰਗ) ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੁਲਜ਼, 2011 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕੋਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ:-

“(i) ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 33%

10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ;

(II) 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15%; ਅਤੇ

(III) 2% ਸਰਕਲ ਹੈੱਡ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਹੈੱਡ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਏ ਐਮ ਈ ਆਈ ਦੀ ਡਿਗਰੀ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ (ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 15%) ਵਾਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਲਈ ਉਪ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਕੋਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ/ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕੋਟਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਿਯਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਅਤੇ 16 (1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਸਮਾਨਤਾ' ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ.

(3) ਵਾਧੂ ਸਿੱਖਿਆ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਏਜੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ

ਬਿਹਤਰ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਡਿਗਰੀਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਟੈਕਨੋ-ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਪ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡਿਗਰੀ - ਧਾਰਕਾਂ ਜੇ.ਈ. ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕ ਜੇ.ਈ. ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਇਸਲਈ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

(4) ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਜਾਂ 16(1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ **ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।** ਬਨਾਮ **ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.** ¹. ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਯੂਪੀ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਗਰੁੱਪ-ਬੀ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2004 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 (ii) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਡਿਗਰੀਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੀਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(6) ਇਹ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15% ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰਕਲ ਹੈੱਡ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਹੈੱਡ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨਾਂ ਲਈ 2% ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਜਾਂ ਏ ਐਮ ਈ ਆਈ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(7) ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਹੁਣ **ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ** ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ (i) **ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਖੋਸਾ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।** ²; (ii) **ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਜਾਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.** ਬਨਾਮ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**

ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.; (iii) ਪੀ. ਮੁਰਗੋਸਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਆਖਰੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ (ਪੀ. ਮੁਰਗੋਸਨ ਦੇ ਕੇਸ) ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ, ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, 'ਗੈਜ਼ਟੇਟ' ਅਤੇ 'ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ' ਵਿਚਕਾਰ 3:2 ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਯੋਗ ਅਨੁਭਵ ਵੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“14. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ - ਜਾਂ ਤਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਓ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਜ਼ਟੇਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(8) ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(9) ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਡੀ.ਈ. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਈ. ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ, ਨਾ ਕਿ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ. ਮੁਰਗੋਸਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(10) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲੋਂ ਘਟੀਆ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ

ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(11) ਫਿਰ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੋਟਾ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘਟ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ. ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੀ ਐਸ ਬਾਜਵਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ